

Sånenyt nr 3 2014

Formandens klumme

Så er det første gang, jeg skriver på denne plads som nyvalgt formand for foreningen.

Jeg er glad for valget og ser frem til at tage fat på arbejdet i de kommende år.

Vi har haft fremgang i foreningen med flere nye såne ejere de seneste år, som er meget glædeligt. Sånen er en race, der vækker opsigt, når den fremvises på dyrskuer, markeder mm, og folk er begejstrede for den danske oprindelseshistorie.

Men vi har naturligvis også udfordringer.

Jeg vil til en start arbejde videre i avlsudvalget med at præcisere avlsmålet for sånen, og i den forbindelse skal vi kigge på vægtningen af de enkelte del-indeks først i det kommende år.

For at vi kan få mest mulig avlsfremgang for racen, har jeg et stort ønske om at få flere til at deltage i den frivillige registrering. Og mit ønske er også, at flere af dem der allerede er med i registreringen (og alle andre) gennemfører flere vejninger, og indberetter dem.

Det kommer os alle til gode des flere data, der kommer ind. Avlsbesætninger har brug for tallene til at vurdere resultaterne af deres avl og til fremtidig udvælgelse af avlsdyr. Men det kommer også de små hygge/hobby-besætninger til gode, for de fleste køber jo ny avlsvædder fra avlsbesætningerne, og den skal jo gerne være så god som muligt.

Jeg går rundt og tænker på, hvad det er, der afholder folk fra at være med i registrerin-

gen? Er det fordi, det er dyrt? Eller fordi det er for svært/bøvlet med selve det tekniske i indberetningerne?

Hvis det sidste er tilfældet, vil det så hjælpe, hvis jeg fx lavede/hjalp med indberetningerne? Kom meget gerne med jeres input.

Jeg har også funderet over, hvorfor så mange avlere ikke får vejet deres lam? Er det fordi, det er for svært at gennemføre vejninger med indfangning mm? Fordi I ikke har en vægt? Eller er der andre årsager?

Kunne det hjælpe, hvis vi var nogle fra bestyrelsen som lavede et road-trip og kørte rundt en weekend og hjalp med at få vejet lammene?

Med ønske om en glædelig jul

Mette Marie Lungholt

Forsidefoto: Fra Charlotte Kaas kuffertshow på Otterup Bibliotek. Se mere på side 12

Deadline Sånenyt 2015

Nr: 1: 1. april 2015

Nr. 2: 15. august 2015

Nr 3: 15. november 2015

Referat fra Generalforsamlingen 5.10.14

Afholdt hos Hanne og Ole Schjellerup på Birkholm Planteskole, Farremosen 4, 3450 Allerød

Deltagere: Susie og Morten Riis, Hans-Erik Jensen, Mette Marie Lungholt, Allan Christensen, Per Alkestrup, Hanne Schjellerup, Iben Dolriis, Karen Nyholt, Lis Knudsen, Anders Petterson, Vibeke Bille, Anette og Dan Fjordvang.

Dagsorden til generalforsamling

Valg af dirigent

Per Alkestrup er blevet spurgt og har sagt ja til opgaven. Anette har sagt ja til at skrive referat.

Formandens og avlsudvalgets beretning

Susie Riis beretter som formand:

Tillykke med de gode dyrskue resultater. Der manglede deltagelse af såner i Roskilde i år.

Håber at der er nogen, der vil udstille igen næste år.

Vi skal til at overgå til WebdyrPlus, som er meget bruger venligt og senere vil Mette Marie fortælle mere om WebdyrPlus og demonstrere hvordan systemet benyttes.

Flere er kommet med i frivillig registrering, hvilket er en meget positiv udvikling.

Vores forening bliver mere og mere landsdækkende, der er kommet flere medlemmer til og flere af dem bor vest for Storebælt

Vi bliver bedre og præsenteret på Dansk Fåreavls møder.

Klovsyge

Sånenyt, bladet er blevet tykkere og der kommer flere og flere indlæg i, dejligt, gerne endnu flere indlæg fra medlemmerne.

Tak til Hanne Schjellerup for at lade os alle følge med i Årets Gang i hendes besætning og familie.

Vi har endelig fået lavet en købsvejledning, særlig tak til Mette Marie for det store stykke arbejde, hun har lavet i den forbindelse.

Tak til Allan for et super flot stykke arbejde gennem mange år som kasserer i Såneforeningen.

Tak til Anette for referaterne.

Tak til Jesper, som har været aktiv og arbejdsom i mange år i bestyrelsen og som nu desværre stopper i bestyrelsen.

Tak til Hans-Erik som ville være med i bestyrelsen og som allerede nu har bidraget aktivt.

Mette Marie beretter fra avlsudvalget: I årets løb er der blevet arbejdet med at definere sånernes optimum og der er blevet udarbejdet en købsvejledning, som vil være tilgængelig på vores hjemmeside til fri afbenyttelse. Derudover har vi arbejdet med sånernes avlsmål, indtil videre er vi blevet enige om følgende i vilkårlig rækkefølge:

Fåret bør kunne læmme selv og ubesværet

Fåret bør kunne læmme og selv passe 2 lam fra 2. til 8. leveår

- Fåret skal have et stærkt moderinstinkt og lammene skal have pattet inden for en time efter læmning
- Vædderen skal have en stor bedækningslyst, have store velhængte testikler og stenene skal være lige store
- Sånerne skal have god appetit og kunne omsætte store mængder grovfoder
- Sånerne skal være rolige, nemme at hegne og have flokinstinkt
- Avlsdyr tilstræbes at have indextal på over 100
- Avlsdyr bør ikke have bipatter, horn eller ansatser til horn

MM Fortæller, at hun (ikke avlsudvalget) har tastet mange såner ind i et program, der hedder Kintraks.com. Programmet bruges til at beregne indavlskvotienten. Vi andre i såneforeningen må gerne få hendes fil og så regne videre, hvis der er interesse for at kende dyrenes indavlskvotient. Det koster et engangsbeløb at bruge Kintraks, hvis man har mere end 100 dyr, ellers er det gratis.

Regnskab

Allan fremlægger:

- I 2013 var der 60 medlemmer i såneforeningen og vi får stadig flere og flere medlemmer.
- Vedrørende gratister, hvis en gratist ønsker medlemskab mellem 1. januar og 30. juni, får vedkommende medlemskab indtil 30 juni året efter. Ønsker en gratist medlemskab fra 30. juni og året ud, får vedkommende medlemskab indtil 30. juni det efter følgende år.
- I forhold til det fremviste regnskab dækker de forskellige udgifter over:
 - Møder- udgifterne til Storebælt i forbindelse med at Mette Marie og Anette deltog i bestyrelsesmøde på Sjælland sidste år samt udgifterne til transport i forbindelse med at Hanne Olsen deltog på dommerkurset. Derudover har der været fortæring i forbindelse med det ene fysiske bestyrelsesmøde vi har afholdt, alle andre bestyrelsesmøder har været afholdt som telefonmøder.
 - Dyrskuer- dækning i forbindelse med at Annie Nørskov deltog i Roskilde samt at Mette Marie og Anette deltog i Det fynske Dyrskue.
 - Markedsføring: udgifter i forbindelse med vores nye logo.
 - Domæne- udgifterne i forbindelse med vores hjemmeside, www.saane.dk

Behandling af indkomne forslag

Der er ikke indkommet forslag.

Budget, herunder kontingent for kommende regnskabsår

Allan fremlægger, budget er den røde kolonne på regnskabsarket. Der er taget forbehold i forhold til at regnskabsåret ændres til ikke mere at gælde for et kalenderår, men for juli til juni det efterfølgende år. Budgettet er lagt med en forventning om at kontingentets niveau fastholdes til 300 kr. for enkeltmedlemsskab og 450 kr. for dobbelt medlemsskab. Det forventes også at deltagergebyret til dyrskuer stiger fra 3000 kr. til 4500 kr..

VB undres over, at der er sat penge af til markedsføring igen, da der er betalt for nyt logo,

Allan forklarer, at pengene er afsat til fx nye banner eller brochurer.

Valg af formand

Susie er på valg, modtager ikke genvalg, men stiller gerne op som bestyrelsesmedlem. Mette Marie stiller op som formand og har bestyrelsens opbakning. Mette Marie blev valgt. Susie blev valgt for 1 år på Mette Maries plads.

Valg af to bestyrelsesmedlemmer

På valg er Allan, som modtager genvalg og Jesper, som ikke modtager genvalg. Allan blev genvalgt, Hans-Erik blev valgt ind i bestyrelsen.

Valg af suppleant til bestyrelsen

Karen Nyholt blev valgt som suppleant.

Valg af revisor

Anders Petterson er på valg, modtog genvalg.

Valg af revisorsuppleant

Hanne Petterson er på valg, modtog genvalg.

Valg af medlem til avlsudvalget for 2 år

Susie er på valg, modtog genvalg.

Fastlæggelse af tid og sted for næste generalforsamling

27/9-2015. Vedr. sted, bestyrelsen fik opbakning fra deltagerne på generalforsamlingen til at bestyrelsen bestemmer stedet på et senere tidspunkt.

Eventuelt

MM: Dyrskuer, Fåredage, strikkearrangementer: deltag! Det er god reklame og giver masser af positiv respons.

Garvning af skind: på Fyn er der fælles indsamling af skind, som sendes til Thranås i Sverige. Der kan også garves skind i Lübeck hos Gerberei Helmut Naujoks.

Send e-mail adressen på de nye medlemmer til Mette Marie, så sender hun dem de to sidste SåneNyt som PDF fil samtidig med at de får gratis medlemskab.

PA: Den nye hjemmeside er flot, informativ og overskuelig.

LK: spørger til hvordan det kan være, at bestyrelsen frarådet deltagelse på Landsskuet pga klovsygeattest. MM forklarer, at Dansk Fåreavls sundhedsudvalg har anbefalet at der fortsat kræves klovsygeattest, derfor fraråder bestyrelsen deltagelse på alle dyrskuer som ikke kræver ren klovsygeattest. Indtil nu er det kun Landsskuet, der har meldt ud.

LK: anbefaler deltagelse på dyrskuer og ved andre arrangementer, hvilket virkelig er god reklame. Spørger hvad vi kan gøre for at tiltrække yngre deltagere. Gode ideer ønskes.

Indtryk fra tur til England

af Hans-Erik Jensen

Fra den 28 til 31 juli i år, var vi fire fårevenner som drog til England for at se NSA's (National Sheep Association) Sheep Event. Det er en udstilling som afholdes hvert andet år i byen Malvern som ligger ved grænsen til Wales.

Foruden alt, hvad hjertet begærer af udstyr er der også konkurrencer af snart sagt enhver art. Jeg nævner i flæng: klippek konkurrence, opsætning af hegn, kørsel med ATV og den, efter min mening, vigtigste "Young shepard of the year". Det er en konkurrence, hvor de studerende bliver stillet over for en række opgaver som kan forekomme i en stor besætning – praktiske og teoretiske. Jeg havde lejlighed til at overvære en eksamination af en studerende og blev overrasket over det høje stade af viden de unge mennesker besidder.

Som et lille kuriosum overværede jeg semifinalen i klippek konkurrencen - vinderen klippede 10 får på 8 min 5 sek. Jeg har fået oplyst, at vinderen af finalen klippede 15 får på 15 min og 10 sek.

Man kan også opleve en auktion over fårehunde. Det foregår ved, at ca. tyve får lukkes ind på en fodboldbane, hvorefter hunden, som er til salg, slippes ind til fårene. Køberne har således mulighed for at vurdere hundens evner. Hundene har efter min vurdering ikke modtaget megen træning, men bedømmes på medfødt vilje og evne til at håndtere fårene. Prisen for en hund i den bedste ende er omkring 20.000 danske kroner.

Auktionarius er et kapitel for sig, hurtigtalende og slagfærdig. F.eks. var der en lidt kedelig tæve, som ikke blev solgt, selvom auktionarius roste den i høje toner. En tilskuer råbte: "Buy it yourself". Auktionarius svarede prompte: "I already have one bitch at home".

Der er udstillet et hav af fåreracer, lige fra produktionsracerne som vi alle kender, til racer man aldrig har hørt om. F.eks. Herdwick og Black Welsh Mountain og Lonk. Derud

over er der et utal af produktionskrydsninger, som hver især er tilpasset lokale forhold. Udstillingen omfattede også en præsentation af slagtede lam. Ved hvert lam fandtes en præcis beskrivelse af den enkelte slagtekrop, med en forklaring på, hvorfor dette lam fandt anvendelse hos en bestemt kunde-gruppe. F. eks. måtte lam til supermarkeder ikke veje over 21 kg, medens lam til slagterforretninger skulle veje tæt på 25 kg og have en tydelig ansætning af fedt. Så vidt jeg husker var der 5 forskellige kvaliteter tilpasset hver sit marked. Hvor mange kvaliteter har vi i DK?

Inden vi tog på de planlagte besætningsbesøg, kunne vi lige nå at se en auktion over får og lam. Dvs. fårene var solgt da vi kom, men vi nåede at se lammene blive handlet. Det gik godt nok hurtigt. Efter auktionen, havde vi lejlighed til at tale med en af opkøberne. Han omsatte ca. 2000 får og lam om ugen. Opkøberen havde en lastbil holdende udenfor. Den var på størrelse med de svine-transporter der kører eksport og fulgte opkøberen hele dagen, kun afbrudt af aflæs-

ninger på slagteriet.

Vi besøgte fire fåreavlere på turen, to producer og to "avlsbesætninger". Det var en rystende oplevelse! Samtlige besætninger havde klovsyge fra let til svær grad. I den "bedste" besætning kunne man måske være i tvivl, men dyrene havde ikke megen lyst til at bevæge sig. I de tre andre løb 5 - 10% af dyrene på tre ben og man kunne i enkelte tilfælde se rødt kød i klovene, når dyret humpede af sted. Enkelte dyr ville ikke flytte sig for hunden, men blev, hvor de var.

Det synes ikke at være et stort problem for ejerne, dyrene blev jo fodbadet efter behov - desuden kunne man jo ikke udrydde klovsygen, som jo nok alligevel var scald. En af os forsøgte at beskrive det danske system og fortalte at vi havde (næsten) udryddet klovsygen i DK. De så ikke ud som de troede på det, og fandt heller ikke anledning til at stille uddybende spørgsmål.

Efter den oplevelse, blev jeg rigtig glad for vore egne dygtige og engagerede dyrlæger, som utrætteligt arbejder for at holde en høj

sundhedsstatus i vore besætninger. Vi skal passe på ikke at stå dem i vejen på grund af kortsigtede løsninger eller snævre økonomiske hensyn.

På en af gårdene med "avlsbesætning" gik en flok gimmerer ca. 50 stk. Det var enkeltfødte lam som var beregnet til salg som levedyr. På spørgsmålet om købere ikke hellere ville have tvillinger fik vi svaret : Vi fortæller ikke de er enkeltlam !! Ejeren på denne gård var dyrskue dommer, som havde dømt alle betydelige skuer i England. Man brugte ikke dataregistrering i besætningen. Man var jo så erfarene, at man kunne se, hvad dyret indeholdt!!!

Den næste gård vi besøgte, var en produktionsgård. Dyrene var af ringe kvalitet og der blev udvist dårligt management. Besøget blev ikke længere end almindelig høflighed krævede.

Den sidste besætning var velanskreven, med eksport af embryoner til Mexico, levedyr til Tyskland, Canada m.fl. Dyrene var af prima kvalitet selvom førligheden kunne være bedre - måske skyldtes det racen. Heller ikke her brugte man datareg. Dyrene kunne jo eksporteres til det meste af verden, så må de være af prima kvalitet. Jeg spurgte ejeren, hvad han ville gøre, hvis han besluttede sig for, at hæve lammetallet fra de nuværende 1.65 til f.eks. 1.8. Han svarede, at det vidste han ikke, men måtte vel prøve sig frem med forskellige væddere, men det betød i øvrigt ikke så meget. Det vigtigste var den gode slagtekrop og den kunne man bedømme med øjnene.

På denne gård fandtes de bedste græsmarker, jeg nogensinde har set. Jeg spurgte ejeren, hvornår marken sidst var lagt om. Det vidste han ikke, men i de halvtreds år han havde haft gården, havde jorden ikke været pløjet. Der blev ikke brugt kunstgødning, alligevel var græsset tæt som en golfbane med en passende fordeling mellem kløver og græs. Den eneste pleje, der blev udført var afgræsning og afpudsning efter behov.

Foldene blev rotationsgræsset, så der gik tre til fire uger mellem hver afgræsning. Efter hver afgræsning blev marken afpudset til ca. syv cm. Overskydende græs blev wrappet.

Jeg var i øvrigt til et foredrag om leveritker, som i en af de cases, der blev beskrevet, havde gjort det af med 45 % af en årgangs lam. Der forskes meget i leveritker i UK i øjeblikket, og konceptet i behandlingen synes at være: Test (for æg), behandel dyrene og test igen efter tre til fire uger. Hvis dyrene stadig er inficeret – behandl igen. Der er allerede problemer med resistens.

I de hårdest belastede områder, tager man gødningsprøver en gang pr. måned og vejer alle lam ved samme lejlighed.

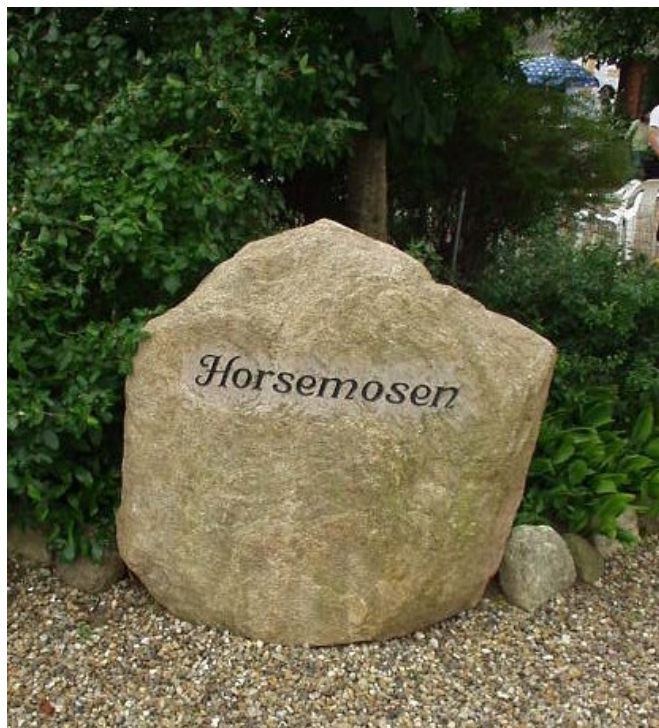
Jeg skal lige huske at nævne, at udenlandske gæster har gratis adgang til udstillingen, samt gratis forplejning hele dagen.

Hvis nogen har lyst til en lille ferie i fårets tegn, kan jeg varmt anbefale en tur til Malvern. Turen kan gøres på tre dage. Har man mere tid til rådighed, kan man med stort udbytte bruge et par dage på sightseeing. Området huser nogle af de smukkeste landskaber i England.

Årets gang - Sånefår i Jylland

Af Jytte Nielsen

Tak til redaktøren af Sånenyt for opfordringen til at skrive om årets gang i besætningen.

Vi, Ole Wienecke og Jytte Nørgaard Madsen, driver gården "Horsemosen", der ligger i Jylland, ca. 12 km syd for Skive tæt ved Flyndersø og Frilandsmuseet Hjerl Hede. Vi er begge uddannet dyrlæger og Ole købte gården i 1973 efter endt dyrlægestudie. Der er 29 ha til gården, som mest er udlagt i græs, men med et betragteligt areal tilplantet i form af læhegn, en lille nåletræsskov på 3 tdr. land og lidt mose.

Fra starten var det New Forest Ponyerne, der var enerådende på gården. Ole købte den første, hoppeføllet Bardot, i 1967 og hun kom sammen med hoppeføllet Trine til at danne de to hoppestammer, som udgør avlen af New Forest Ponyer på Horsemosen den dag i dag, næsten 50 år senere.

Siden er der kommet flere dyrearter til. Grise på friland i 1991. Det er senere blevet til renavl af Sortbroget Dansk Landrace, der

hører til de bevaringsværdige gamle danske husdyrracer. Shetlandsponyerne kom til i 1998 og senest fårebestanden fra 2002. I år fik vi så lam for 12. år i træk.

Fårene gik vi og tænkte over i nogle år, inden det blev en realitet. Det var tanken om at kombinere det med ponyavlen og dermed udnytte græsmarkerne bedre, der var udgangspunktet. Hvilken race det så skulle være, overvejede vi også et stykke tid. Rygja var oppe at vende, men så blev det alligevel en tilfældighed, der startede fåreholdet. Jyttes kusine og mand ønskede at afhænde deres Shropshire besætning i efteråret 2002 og vi fik tilbud om at købe vædderen Zucker, nogle gode får og et gimmerlam. Vi slog til og fik stor hjælp af dem i opstarten. Dog ville vi gerne have lidt flere dyr og gerne nogle lidt mere "iøjnefaldende" end de hvide Shropshire.

Efter at have læst om diverse racer, faldt vi helt og aldeles for Sånerne og hos Poul Clasen i Himmerland, fik vi købt et ældre får med to lam og nogle få ungdyr. De viste sig alle at blive et fantastisk grundlag for vores Såne besætning.

Kombinationen af de to fåreracer var jo også oplagt, da Såne fåret bl.a. stammer fra Shropshire fåret og endda også fra Rygja fåret, som vi havde overvejet i første omgang. Så de første år gjorde vi det, at vi brugte en Shropshire vædder på alle fårene det ene år og året efter en Såne vædder på alle. På den måde fik vi på skift renracede dyr på de to racer og desuden en flok fantastiske krydsningsdyr, som vi beholdt nogle af til videre avl. Vi har stadig nogle krydsninger. 1.gangs krydsninger er alle født sorte, hvorimod 2.gangs krydsninger kan falde forskelligt ud i farve.

Shropshire fårene er med årene faset ud, idet vi har fattet størst interesse for Sånerne. Deres udseende, temperament, livskraft og vækst tiltaler os mest. Tilbage er et enkelt "pensionist" Shropshire får, der har nr. 2 og altså af første årgang lam. Mine er lavstammet og næsten lige så bred som høj, når hun er i god form. Og det er hun hele tiden nu, hvor hun ikke får lam mere. Hun holder altid lav profil, ikke mindst hvis der er optræk til en indfangning. Dette er for øvrigt ganske svært grundet hendes usædvanligt lave tyngdepunkt! Vi har desuden 3 beder, hvoraf de to, Spot og Spunk, er rene Shropshire. De er som Mine godt på vej mod de 12 år, men deres historie må i have på et senere tidspunkt.

De første år fik vi lammene i marts, men efterhånden er vi gået over til først at få dem i april. Det passer bedre med fodring, klipping, staldforhold og ja, så er det jo heller ikke så koldt, når vi døgnet rundt holder øje med de læmmende får!

Sidste år havde vi 3 Såne væddere til at gå med hver 9 får i 3 uger. Vi ilæmmer ikke i længere tid, da vi ikke ønsker nogen lang læmmeperiode. De 25 får blev drægtige og fik tilsammen 48 levende og 2 dødfødte lam. Vi har næsten altid lige omkring 2 i antal fostre pr. drægtig får. Det er vigtige tal, ikke bare i produktionen, men også i det årlige lammevæddemål, som hele familien trofast deltager i. Det hører I mere om til foråret.

Lammene har haft en fantastisk tilvækst i år. Der har været græs hele sommeren. Kun i juli var det lige ved at slippe op, men så kom der vand og varmen var der, så græsset var i gang igen med det samme. Vi har de sidste par år ret konsekvent flyttet får og lam til andet græs hver 3. uge. Vi har mange mindre indhegninger at skifte imellem. Det ser ud til, at det er med til at holde indvoldsorm på et minimum. Når græsset så ind imellem bliver afgræsset af ponyerne, brakpudset eller lavet i hø eller wrap, holder vi et jævnt og velfungerende græstæppe. Nogle af græsmarkerne bliver omlagt med 3-4 års mellemrum, hvor frilandsgrisene har en af markerne et år inden omlægningen. Andre af markerne er permanent græs, blandt andet et større engareal, som ikke har set en plov i alle de år vi har boet her.

Vi har sat fårene til vædderne d. 12/11 i år. Det er vist det seneste vi har prøvet. Men det har været lunt i vejret og græsset har været rigeligt, så vi har trukket det så længe som muligt, for forhåbentlig at få alle får i brunst inden for en kort periode.

Vi har igen sat 27 får og gimmere fra sidste år til 3 væddere. Gamle Angus har færrest, da han er ved at være i familie med de fleste. Georg, også af egen avl, har lidt flere - og Ali Baba, der blev indkøbt fra Tåsinge sidste år, har de fleste. Sidstnævnte har rigtig mange gode egenskaber, men da hans bagben har vist sig ikke at være stærke nok,

må han lade livet efter sæsonen. Vi vægter stærke lemmer højt, da det er væsentlig for god trivsel.

Lige først i december tager vi igen vædderne fra og lukker fårene, inkl. Mine og til-lægget af gimmere fra i år, på vinterfold. Her går de på 3 ha og bliver fodret med græswrap i balleringe indtil midten af marts.

Vædderne bliver igen fordelt i deres små indhegninger, hvor de går til næste år med egen villa i form af en grisehytte. De første år vi havde mere end en vædder, gik de sammen om vinteren. Det sluttede det år, hvor den noget yngre Angus nedlagde Shropshire vædderen Knud Erik Herman, fordi vi var for ødsle med pladsen til dem i de første timer efter sammenlukningen. Vi reddede dog de jordiske rester af den nedlagte vædder til fryseren. Men vi har ikke siden haft lyst til at forsøge sammenlukning af de voksne væddere. Dog bruger vi ofte at lukke

en af de voksne væddere sammen med vædderlammene ved fravænning i slutning af juli. Det er jo helt fredeligt og godt med en "onkel" til de unge dyr. Mine fungerer, som andre pensionistfår før hende, som "tante" for gimmere i perioder.

Når dette læses er det vores mest stille tid på året, både hvad angår fårene og de andre dyrearter. Kun den daglige pasning og rutine. Men hvad er skønnere på denne årstid, end at gå ud og fodre og tilse sine dyr på marken en dejlig frostklar vintermorgen. Vi håber at det våde vejr er afløst af lidt frost...og at ulven ikke etablerer sig ved den jyske hede!

God jul og godt nytår til alle Sånefolk fra os på Horsemosen.

Hvert efterår arrangerer Otterup bibliotek en strikke og hækle dag, hvor de inviterer en designer til at fortælle om sit håndværk og fremvise sit design. I år var det designeren Charlotte Kaae som kom på besøg. Jeg blev inviteret med som udstiller og med-arrangør. Der skulle laves udstillinger af strik, hækling og garn rundt omkring på biblioteket. Jeg lavede en lille udstilling med såne og shrops-hire garn, såne skind og plaider. Derudover havde jeg inviteret en dygtig spinder med, som hedder Birgit Hansen. Birgit supplerede min udstilling med uld og spindeprøver fra mange forskellige fåreracer. På selve dagen spandt Birgit direkte fra et sånelamme-ham midt inde på biblioteket. Det virkede helt efter hensigten, en masse mennesker kom hen for at se Birgit spinde, hvorefter de lige skulle høre noget om de der sånefår...

Designer Charlotte Kaae fremviste en masse spændende strik og fortalte om at være en

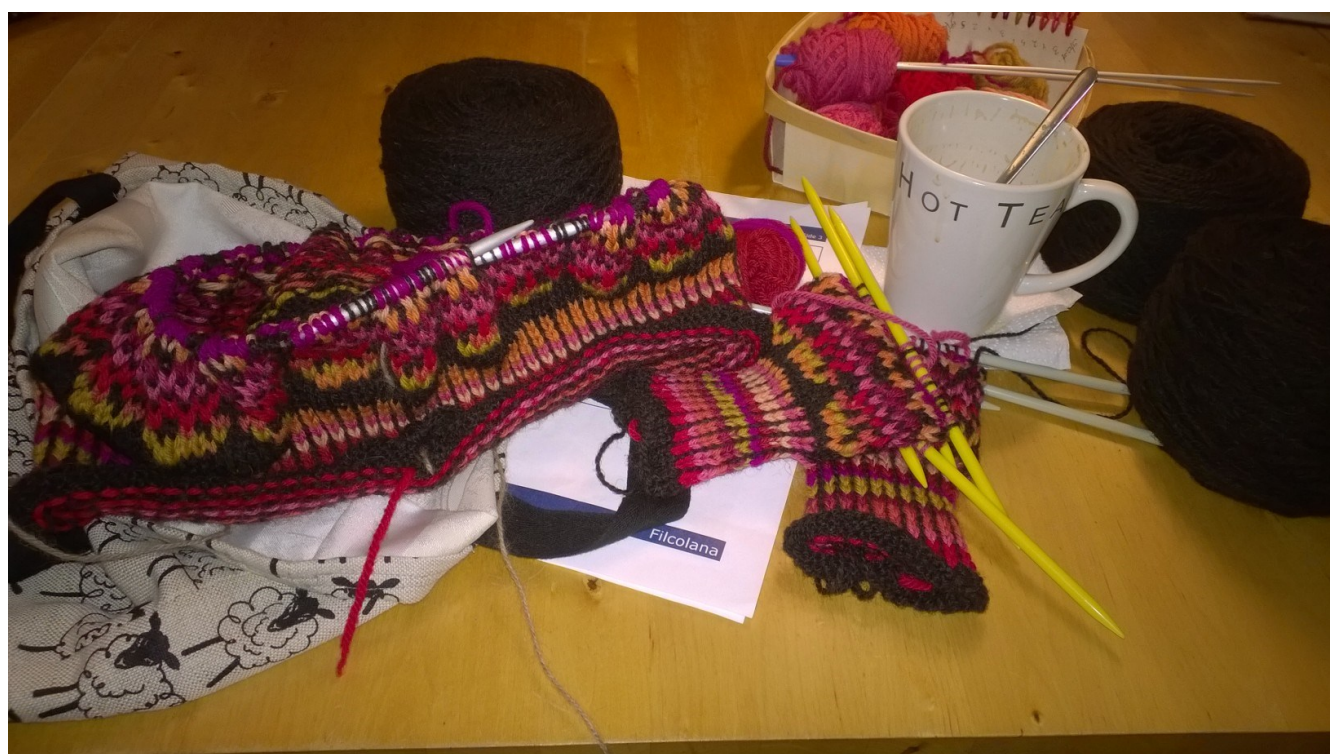
relativ nystartet designer. Hun har en fantastisk udstråling og masser af energi, og hendes strik er ofte meget farvestrålende og krydrede, fyldt med detaljer. På hendes hjemmeside "**Knitting by Kaae**" kan I se

nogle af hendes design og man kan også vinde forskellige bøger og garner ved at skrive en kommentar om månedens gave.

Charlotte beundrede mit garn, så jeg forærede hende et bundt shropshire lamme uld og et bundt såne lamme uld. Hun har lovet at sende mig et billede af, hvad hun strikker af garnet, så nu venter jeg spændt på at se resultatet.

Inspireret af alle Charlottes farvestrålende strik, gik jeg direkte hjem og fandt et af hendes design, som jeg tænkte ville fungerer med mit sånegarn. Jeg skrev til hende og bad hende sammensætte et magisk garnnøgle til mig i røde farver, så I får lige et billede med af min endnu ikke færdige trøje. Trøjen hedder ”**Purple Rain**” og opskriften kan findes gratis via Charlottes hjemmeside.

Mail adresser søges!

Nogle gange har vi fra bestyrelsen brug for at informere medlemmerne om arrangementer eller andet, før næste blad udkommer.

For at spare foreningens udgifter til porto, er det rart hvis vi har så mange af jeres mail adresser som muligt.

Meld meget gerne tilbage til Allan.

Dataregistrering

af Hans-Erik Jensen

På generalforsamlingen d. 5.10.14 havde Jørn Petersen, fra Videntcenter for Landbrug, et indlæg om dataregistrering. Jeg skal i det følgende forsøge at samle mine indtryk fra Jørns udmærkede foredrag.

Dataregistreringen er et værktøj til at forbedre de arvelige egenskaber permanent. Det gøres ved at udvælge de egenskaber, der skal videreføres til næste generation og eliminere de uønskede egenskaber. Da de iboende egenskaber af indlysende årsager ikke kan ses, er man nødt til at afdække egenskaberne ved at måle på dyrenes præstationer. Målingerne foretages ved at beregne de data som indsendes fra besætningerne: køn, alder, kuldstørrelse, familierelationer, tilvækst m.m. Beregningerne udmønter sig i delindex som igen samles i et S-index. Man kan sige at S-indexet beskriver dyrets samlede værdi som avlsdyr. De forskellige delindex beskriver dyrets værdi på de respektive områder.

Delindex vægtes i øvrigt forskelligt i beregningen, således at de egenskaber racen ønsker forbedret får en højere vægtning. Det er racen selv der fastlægger, hvilken vægtning det enkelte delindex skal beregnes med.

Delindex er opdelt i tre grupper:

Funktionsindex, som består af kuldstørrelse, moderegenskaber, mælketilvækst, holdbarhed og livskraft. **Produktionsindex**, som består af egen tilvækst og slagte kvalitet.

Eksterior, der jo som bekendt er et mål for hvor tæt dyrets udseende, bevægelser uld-kvalitet mm. er på racens standard.

Jørn havde også et lille indlæg om indavl, som kan være svær at undgå, når man arbejder med en forholdsvis lille race som Såne.

Man må huske ved indkøb af avlsvædder, at se efter i stamtavlen at den ikke er for nært beslægtet med egne dyr. Jørn kunne anbefale, at vi har en mindre andel af anden race i vore dyrs aner. Husk at dyr med mindst 87,5% Såne optages i stambogen som Såne dog med en anmærkning om, at der er en andel af anden race.

Hvis vi skal se på, hvorledes index kan bruges i den enkelte besætning er der flere muligheder. Den enkleste metode er: Køb altid den vædder med det højeste S-index du kan få fat i. En lidt mere avanceret metode: Gennemgå dine moderdyrs index og find ud af på hvilket delindex dine dyr er svagest – køb herefter en vædder med højt S-index som samtidig har højt delindex, hvor dine egne dyr er svage. En endnu mere avanceret metode: Udsæt hvert år de 20% dårligste moderdyr og erstat dem med dine bedste gimmerlam og sæt dem til en vædder med højt S-index. Den sidste metode giver naturligvis den hurtigste avlsfremgang.

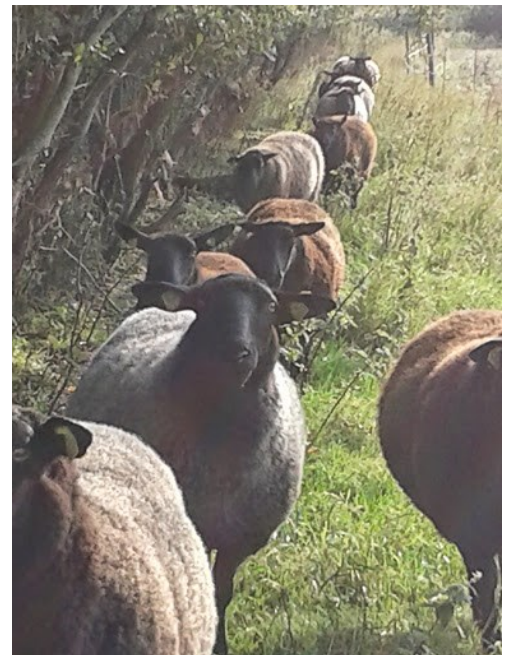
Det siger sig selv, at hvis en lille race som vores skal have det fulde udbytte af dataregistreringen, er det vigtigt at så mange som muligt er med, og at alle data indsendes på de rigtige tidspunkter. I 2013 blev der indberettet 139 læmninger fra 14 besætninger, men det kniber lidt med at få lammenes 2 mdr. og 4 mdr. vægte indberettet. Ca. 40% af besætningerne indberetter 4 mdr. vægt og 55% 2 mdr. vægt. Disse vejninger er meget vigtige for et retvisende index. Hvis der er særlige problemer med vejning af lam, vil bestyrelsen gerne have oplysning om det – måske der findes en løsning på det.

Til sidst kan jeg oplyse, at bestyrelse og avlsudvalg arbejder med en ændret vægtning af

delindex, således at dyr med egenskaber, som racen ønsker fremmet i højere grad bliver ”præmieret”. Arbejdet burde kunne færdiggøres, således at de nye vægtninger træder i kraft ved databeregningen i forsommeren 2015.

Billeder fra fotokonkurrencen

af Vibeke Bille Rasmussen

Bestyrelsen

Mette Marie Lungholt
Formand/Såne nyt/avlsudvalg
Tlf. 22 42 63 52 e-mail: spjaette@gmail.com

Anette Fjordvang
Næstformand/Sekretær/suppl. avlsudvalg
Tlf. 21 67 17 81 e-mail: anettefjordvang@gmail.com

Allan Christensen
Kasserer
Tlf. 40 15 31 80 e-mail: acstavnsholt@gmail.dk

Susie Riis
Webmaster/avlsudvalg
Tlf. 54 76 30 60 e-mail: susie@blanshoved.dk

Hans-Erik Jensen
Avlsudvalg
Tlf. 50 46 31 02 e-mail: hejensen48@gmail.com

Karen Nyholt
Suppleant
Tlf. 62 27 25 19 e-mail: karen@nyholt.dk

Avlsudvalg

Mette Marie Lungholt tlf. 22 42 63 52 e-mail: spjaette@gmail.com
Hans-Erik Jensen tlf. 50 46 31 02 e-mail: hejensen48@gmail.com
Susie Riis tlf. 54 76 30 60 e-mail: susie@blanshoved.dk
Suppleant Anette Fjordvang tlf. 21 67 17 81 e-mail: anettefjordvang@gmail.com